

הקונגרס הבינלאומי לכתבתנועה

מאת דואן ליל הורוביץ

שחל בדרך ראייתי את התנועה, אני תופסת את עצמי מנתחת תנועה של אבר מסויים כמצוי מעל ומתחת לחלקיגוף אחרים, כפי שקורה בשיטת בנש ושאימצתי לעצמי דרך-תיאור תנועה בעזרת מושגיה של שיטת אשכול-ואכמאן.

הכל ביקשו עוד ועוד שיעורים בכתבתנועה, שנערכו מדי יום.

והרגעים הבולטים בכינוס? בקונגרס מסוג מעולה כזה היו רגעיהתעלות רבים, אבל מי יוכל שלא לזכור, למשל, את הישיבה שהוקדשה ל"מבטעל על בנש, אשכול-ואכמאן ולאבאנוטאציה", כשהלוח התמלא רישומים והדיון נעשה יותר ויותר נלהב וקולני? שעה שהוכרז, שהאורטובוסים ממתנים, קרא מישהו: "שיחכו!" והיו הרצאות מדעיות, למשל זו של אילן גולני, אחד המומחים החשובים ביותר בתחום חקר התנהגות בעלי-החיים. ואברהם ואכמאן - כיום ראש החוג לארכיטקטורה בטכניון בחיפה - שהירצה על החלל בצורה שהפליאה רבים. והפרופסור, האב דהבואה, ראש החוג לפילוסופיה של האוניברסיטה העברית בירושלים, דיבר על סדר הליטורגיה הנוצרית וכתבת-התנועה וחישמל את המאזינים בצירוף המופלא של יכולת ניתוח אינטלקטור אלית והומאניות.

בסיום הקונגרס תפסנו רובנו, שנועה אשכול המתמיהה והמבריקה מדברת על יותר מאשר שיטת רישום תנועה, ושגישתה היא בעצם שיטה פילוסופית, שבמרכזה תנועת הגוף האנושי. Earl Ubell, עורך-המדע של רשת CBS ויו"ר המכון לכתבתנועה בניירורק, שסיכם בצורה מבריקה את השבוע הראשון של הכנס, היה מוקסם מהאפשרויות הטכנר לוגיות, שצופן העתיד. Ann Hutchinson Guest, מנהלת המרכז הלונדוני לשפת-תנועה, אחת המומחים הגדולים ביותר לרישום-תנועה, לא נבוכה, גם כששולשה מקריננישיקופיות סרבו לפעול בשעת הרצאתה ונטלה חלק ער בדיונים במשך כל ימי הכינוס.

Valerie Sutton, הממציאה של שיטת כתבתנועה משלה, המשמשת רבים מאלה העוסקים בשפתי-ידיים של החרשים, הציגה בפני באי הקונגרס את שיטותיה ורעיונותיה. Maria Szentpal מהונגריה לא רק הרצתה, אלא גם תרמה לניתוח רעיונותיהם של משתתפים אחרים. Mei Kao Chun-Ling ר- Wu Chi-Mei, שתיהן מסין העממית, לא יכלו אומנם להגיע בעצמן לתל-אביב, והרצאתן נקראה עליידי מישהו אחר במקומן.

רעיון הקונגרס לכתבתנועה נולד, כאשר נועה אשכול, בעלת כתבת-התנועה אשכול-ואכמאן, הביעה את משאלתה, להפגש ולדון בצורה מעמיקה עם מומחים לשיטות כתבת-תנועה אחרות, בייחוד זו של לאבאן ובנש, לשאול שאלות וללבן בעיות. משאלה זו הובעה בנוכחותו של ראש החוג לאמנויות של אוניברסיטת תל-אביב, שבו במקום הציע לארח את הכינוס. גם אני הייתי באותו מעמד, וקיבלתי על עצמי לשוחח על כך עם Muriel Topaz, מנהלת המרכז לכתבת-תנועה בניירורק. היא, מצדה, באה בדברים עם Monica Parker, מנהלת המכון לכוריאולוגיה (בנש) בלונדון. לבסוף הסכים בארי סברסקי, יו"ר ועדת המחול של האי. טי. הישראלי, להיות האחראי לסידורים בארץ. ועדה, שכללה נציגים של שיטת אשכול-ואכמאן, הלאבאנוטאציה ושיטת בנש נבחרה, והאי. טי. הסכים לתמוך בפרוייקט. הפגישה המתכננת הראשונה נערכה בלונדון בסתיו שנת 1982. נבחרתי כיו"ר ונקבעו הקווים הכלליים של הקונגרס.

כל אחד מנציגי שלוש השיטות העיקריות - אשכול-ואכמאן, לאבאן, בנש - קיבל על עצמו למצוא את המימון לנסיעות, תכנון ומשלוח החומר, והוסכם, ששום חומר לא יישלח ללא הערות ותיקונים מצד נציגי שתי השיטות האחרות. סידור זה של שיחות ומברקים היה בתוקף עד לישיבתה השניה של הוועדה בסתיו 1983 ועד הקונגרס עצמו, שנפתח ב-12 באוגוסט 1984 ונמשך שבועיים.

מסדר היום המלא וההרצאות שפורסמו ניתן להווכח, שהנושאים היו כוללניים והמשתתפים באו מרקע שונה עד מאוד. מה שאין לחוש מהחומר שהתפרסם היא ההתרגשות הרבה, שנגרמה למשתתפים בכל פגישה ופגישה. רמת ההרצאות וההדגמות היתה גבוהה ביותר, הקהל קשוב ודרוך וההתעניינות לא פסקה במשך השבועיים. לא פסק גם הדו" שיח המחשבתי בין המשתתפים. לבסוף היינו מותשים, אבל גם חשנו סיפוק רב.

למעלה מ-250 משתתפים, רקדנים, רושמי כתבתנועה, פילוסופים, אנשי-תיאטרון, אנתרופולוגים, מדענים, כוריאור גראפים, היסטוריונים, סופרים ומורים מ-21 ארצות סקרו את העבר, דנו בבעיות ההווה ותכננו פעולות עתידיות, שעה שהכל למדו זה מזה.

כפי שניסחה זאת Jan Moekle, רושמת-תנועה מנוסה בשיטת לאבאן, אחרי שעות רבות של ניתוח סרטים: אני חשה בשינוי

מיפגשים בלתי-אמצעיים בקבוצות קטנות.

היה זה קונגרס ראשון, ויש לקוות שנוספים יבואו בעקבותיו. בישיבת-הסיום הוחלט לקיים כינוס דומה בשנת 1988, כנראה באנגליה. נבחרה ועדה לצורך זה ונתקבלו מספר הצעות ביחס לנושאים אפשריים. אלה כללו את כתב-התנועה כחלק מחינוך הנוער, את התפתחותו האישית של רושם-התנועה, בעיות תעסוקה ואת הצורך לחקור את תחום הלשונאות והתפישה בעזרת מחקר-ישדה.

מי יודע אילו סוגי מחשבים יעמדו לרשותנו ב-1988? Henrik Neubauer מיוגוסלאביה הסכים לערוך ידיעון בינלאומי בנושא כתב-התנועה, אם יימצא הכסף המינימאלי להוצאתו. איזה סיום מבטיח לקונגרס יוצא מן הכלל וכמה מרגש לצפות אל הבא, שיבוא אחריו!

האירגון הכמעט מושלם של בארי סברסקי כלל מופעים כמעט מדי ערב וסיוור מודרך מצויין בירושלים. קבלת-הפנים בערב הפתיחה כללה בריכה, עליה שטו ברווזים, בדווי שבישל קפה על מדורה וחמורו לידו, וריקודים תימניים. ראש העיר שלמה להט נכח בפתיחה וטדי קולק כיבד בנוכחותו את קבלת-הפנים בחצר האקדמיה ע"ש רובין בירושלים, בה הופיעו לפני המשתתפים רקדנים כורדיים, ערביים ותימניים במחולות, ורבים מהמשתתפים הצטרפו אליהם לבסוף.

אם היו אכזבות, הן נבעו מחוסר זמן מספיק כדי להמשיך בדיונים ובוויכוחים, על אף שהשיחות לא פסקו גם בשעות ההפסקות שבין ההתכנסויות. Monica Parker, (שיחד עם יתר נציגי שיטת בנש לימדה את כולנו הרבה והתגלתה כעמית מצויין) הצטערה, שהשבוע השני של הכינוס לא איפשר יותר

ישיבת הוועדה המכינה (משמאל לימין): ג'ון האירס, אסנת בונה, נועה אשכול, ריצ'רד אלסטון, מוניקה פארקר, דאון ליל הורביץ, ברי סברסקי, פראנסיס יאו. (יושבים משמאל לימין): חסיה לוי-אגרון, ג'ואן בנש, אן האצ'ינסון גסט, מוריאל טופאז.